

ceptéssim una evolució idèntica a la biscaïna, caldria suposar en el Pallars, el canvi *-l- > -r-*, que s'ha produït en basc en certes condicions. Caldria suposar que aquest *bolu* tingués una variant **boru*. Però l'opinió generalment admesa és que aquest mot, peculiar del dialecte biscaí, no és pròpiament euskèric sinó manlleu del ll. MOLINU.²

Essent així creiem que l'alternativa b) és molt poc probable.³ X. T.

¹ El canvi fonètic *-l- > -r-* ja es troba a la Reja de San Millán (S. XI). Cf. Mitxelena, *Textos arcaicos vascos*, 29: «El cambio vasco de *l* intervocálica a *r* aparece ya cumplido: cf. vasc. *Padura* frente a rom. *Padul*, mod. *Paúl*». En el text de la Reja apareix el topònim *Borinivar* (Mitxelena, *Textos*, p. 26, l. 15-19), que pot contenir l'element *molinu*: «*Borinivar*, año 1025, CSMill. 91, actual Bolívar (Álava), < *molinu*» (Mitxelena, *Fonética*, 16.2). Referint-se a aquest *Borinivar*, el gran bascòleg afegeix en nota: «No faltan testimonios de *l* (vid. 16.4): *Molinivar* ²⁰ (Álava), año 1087, CSMill. 269, *Bolinivar*, 1093, núm. 281, *Molinivarrensi abba*, 1051, mod. *Bolivar* en Vizcaya. Cf. también *Bolinua*, 1093, Vizcaya número 281» (Mitxelena, *Fonética*, p. 312). — ² Cf. Mitxelena, *Apellidos*, 170: «*bolua*, *bolu* 'molino' ²⁵ (Refr. y Sent, 147: *boluara* 'al molino'), en composición *bolin-*, *borin-*, *bolun-*: *Bolueta*, *Bolumburu*; *Bolibar* (*Bolivar*), *Bolinaga*, *Borinaga*, top. *Borinivar*, Al., a. 1025, *Molinivar*, a. 1087, CSM, 269. De **molina*, **molinum* (REW, 5644); hay top. *Bolinua*, ³⁰ Vizcaya, en 1093 (CSM, 281)». — ³ [Fins admetent que el proto-basc del Pallars hagués fet també el manlleu del ll. MOLINU: l'evolució fonètica de MOLINU fins a *bolu* necessità segles. És increïble que ja s'hagués produït en el paleo-basc del Pallars ³⁵ abans de la romanització. Cf. els nostres articles *Bolquera*, *Bolvir*, *Bolòs*, *Borén* i altres on dilucidem també aquestes qüestions. En realitat no és que l'explicació (b) sigui poc probable sinó evidentment insostenible. J. C.]

Borja, V. *Borges Borjo*, *Borjos*, V. *Borges Borla*, V. *Bola Borlovat* (?), V. *Boronat*

BORN

A la ciutat de Barcelona. Deriv. de *bornar*, veg. *DECat* II, 121a49 ss., dins l'art. *bornar* 118.9 ss. El de Bna. començà essent un lloc suburbà: «in suburbio ⁵⁰ urbis Barchinone in vico *Bufurnis*» a. 1256 (*BABL* VIII, 103); en un decret de 1337, es diu que la nova església de Sta. Maria del Mar es feia en el carrer de *Bifurnum* (*BABL* V, 533). Res a veure això amb uns «dos forns» (com havia cregut algun bàrbar ignorant ⁵⁵ de la gramàtica llatina que prenia el prefix *bi-* per un número), car la *f* s'explica com a resultat de la *h* aspirada germànica de l'ètimon BIHURDAN (120b54). Després ja la forma moderna: «in carraria vocata del *Born*» a. 1304 (*BABL* V, 53). Més detalls històrics i ⁶⁰

semàntics en CCandi, *Ciutat de Bna.*, GGC 366-7); «-- a la plaça del *Born*» (CCandi, *Mi. H. Cat.* I, 148). *Homònims mallorquins*: el *Born* de Ciutat; *Carrer des Bórn* a Llubi; *Es Born* «en so Mirant de Mar» te. ⁵ *Esporles* (XL, 197.8).

El Bornar, *Bornai*, *Bornatx*, *Borneta*, V. *Albons*, i cf. *Gornal* i vol. I, 212-3. *Borniquel* NP pall., V. *Bruniquer*

BORONAT

NP de vegades tornat NL. La forma originària fou *Bona-nat*, pròpiament 'nascut en bona (hora)': *Bona-nat*, pren nom d'un tal Chia, a. 1257 (MtzFdo. *Doc ValACA* I, núm. 17). Amb variants *Bonat*, aplològica, i *Bononat*, assimilada: «scripta a *Bononato*» en doc. de la SdUrg. o de Cabrera, a. 1211 (MiretS., *Més antic text cat.*, 24). I encara encreuat amb *ben-nat*: «*Bena-nat* Geli, scrivà de Bna.» a. 1402 (RLR XLVIII, 553).

Després dissimilat *Boronat*, cognom molt estès pel Princ. i P. Val. (p. ex. Rugat, Alacant etc.); i aquí sovint alterat per la contaminació d'*esborronat*: sengles *Pou d'en Borronat*, a la Llèuca de Morella i Ares del Maestrat (xxviii, 167.19), *Molí de Borronats* a Xàbia (xxxiii, 89.19); sementer d'en *Borronat* a Lluçmajor (xli, 80.20). Malladeta de l'*Aborronat* (Castell de Castells xxxiv, 157.13). *Barranc de la Boronada*, segons Iglésies-Sant., *Muntanyes de Prades*, afluent del riu Montsant, prop de Margalef (p. 298). Crec que també n'és alteració *Bornat*: lexicògraf dels Ss. xvi-xvii que publicà una adaptació augmentada del diccionari de Busa-Nebrija. *Bornac* cogn. Bna. 1591 (*BABL* VII, 127); *Cal Bornac*, te. Lluçà-Sta. Eulàlia (xlvi, 158.49, *Burnat* en el m. IGC '43 x '02). Assimilació igual a la de les pronunciacions vulgars *borènit* per 'bona nit', *bōranōba* per *Bonanova* que tots sentim.

Una variant fraseològica antiga: *Bona-fo-nat*, expressa més plenament la mateixa idea: «En *Bonafo-nat* de Sant Feliu enviat de Pere el Cerimoniós al rei de Granada», a. 1362 (*BABL* IV, 289). Potser fou alteració fon. de *Bononat/Boronat* un NL antic de Rbg. de lectura dubtosa, afrontant, amb Viacamp i l'Estall ⁴⁵ (Montsec occidental): «el lugar siquiere pardina de *Borlonat*» (no es llegeix clar si diu *-uat* o *-nat*) a. 1554 (Moner, *Bi. Escr. Rbg.*, 109) (¿potser de **Bloronat* amb repercussió i metàtesi?; ¿o de *Vero-lat* o de l'antic NP *Volverad*?).

Una altra variant fraseològica: *Bona-fo-s*; té aspecte de ser desideratiu: 'tant de bo fos bona'; si verament primer fou femení, com en: «uxori tue *Bonafo-sse*» a. 1207 (*Cart. Poblet*, p. 212); cf. *Bonassies*, supra, s. v. *bon*, *bona*. Però també era masc.: «En G. cònsol de Salses, a. 1313 (*RLR* xxix, 67). *Bonafo-s de Morlans* (a. 1215 < bearn? a Jaca). *Mas Bonafo-s* (pron. *-fòs*, però potser és mera pron. afrancesada): un d'aquest nom prop de Nefiac te. Illa (xxvii, 90.5); un altre a Castellrosselló (cap al trifini amb Canet i Cabestany, xxvii, 90.15, xxv, 114.22).